

مجموعه مقالات پژوهشی سینار تازه های پرستاری و مامایی

۱۹، ۱۸ آذمه ۸۸ - دانشکده پرستاری و مامایی

دانشکده آزاد اسلامی واحد خوارگان
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان : بررسی مقایسه ای مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه در اثر حوادث ترافیکی در سال های ۱۳۸۶-۱۳۸۷.
نویسنده‌گان: عباس موحدی ، مریم منتظری ، مریم کاظمی
کارشناسان واحد سلامت کودکان معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

چکیده : مرگ ناشی از سوانح و حوادث پس از ناهنجاریهای مادرزادی دومین علت مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه محسوب می شود. حوادث ترافیکی که از بزرگترین مشکلات دنیای امروز بشمار می رود ، اولین علت مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه در اثر سوانح و حوادث می باشد. حوادث ترافیکی یکی از مهم ترین علل آسیب ها و مرگ کودکان به شمار می آید . پیشگیری از اینگونه حوادث شامل مجموعه اقداماتی است که برای جلوگیری از رخداد مساله ، همین طور پیشگیری و کاهش و خامت مصدومیت می شود. ضرورت استفاده از صندلی مخصوص کودکان و بستن کمربند و نشاندن کودک در صندلی عقب و ... می تواند تا حد زیادی از و خامت مصدومیت و مرگ ناشی از حوادث ترافیکی بکاهد. بررسی حاضر با هدف تعیین سیمای مرگ ناشی از حوادث ترافیکی و به منظور استفاده از نتایج آن در برنامه ریزی ، کنترل و مراقبت در جهت پیشبرد سلامت کودکان و ارایه پیشنهاداتی جهت پیشگیری از مرگ های مشابه در استان می باشد.

روش اجرا: مطالعه از نوع توصیفی بوده و نمونه مورد مطالعه کلیه کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه ای که (۵۶ مورد) در اثر حوادث ترافیکی در سال ۸۶ و ۸۷ فوت شده اند، می باشد. گردآوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه های بررسی مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه و فرم گزارش تلفنی مرگ که توسط مسؤول بررسی مرگ در ستاد شبکه شهرستانها و بیمارستانهای تابعه دانشگاه علوم پزشکی اصفهان تکمیل می گردد ، صورت گرفته است. تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از سایت ثبت مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و همچنین ثبت مرگ استانی در نرم افزار Excel صورت گرفته است.

نتایج: نتایج بررسی حاکی از آن است که از بین علل حادثه ای که دومین علت مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه بوده ، حوادث ترافیکی در ایجاد مرگ و میر بالاترین رقم را هم در سال ۸۶ (۳۴/۸ درصد) و هم در سال ۸۷ (۳۹/۵ درصد) بخود اختصاص داده است. از طرفی مقایسه داده ها در سال ۸۶ و ۸۷ نشان دهنده افزایش درصد مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه در اثر حوادث ترافیکی می باشد .

بحث و نتیجه گیری: پیشگیری از رخداد حوادث ترافیکی کودکان نیاز به برنامه ریزی های جامع آموزشی ، تدوین مقررات و قوانین ایمنی و افزایش ایمنی محیط های شهری دارد. جلوگیری از و خامت حادثه و مرگ ناشی از این گونه حوادث در اولویت این برنامه ها می باشد. افزایش درصد مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه در اثر حوادث ترافیکی در سال ۸۷ نسبت به سال ۸۶ نشان می دهد ، علیرغم فعالیتهای گستره ای که در زمینه کاهش اینگونه حوادث صورت گرفته است و با توجه به اینکه وقوع حادثه یک پدیده چند عاملی است ، لازم است کلیه ارگانها ، ادارات ، سازمانها ، مخصوصا راهنمایی و رانندگی در این خصوص برنامه ریزی نمایند. یکی از عوامل مهم در ایجاد این حوادث ضعف آگاهی در والدین می باشد. اگر والدین بدانند که استفاده از کمربند ایمنی و صندلی مخصوص کودک و نشاندن کودک در صندلی عقب تا چه حدی پیشگیری کننده است ، بهترمی توانند این موارد را رعایت نمایند ، به طوری که نه تنها از آسیب دیدگی کودک بلکه از مرگ و میر کودک نیز کاسته می شود. لذا در درجه اول آموزش والدین در ضرورت استفاده از کمربند ایمنی و صندلی مخصوص کودک و تلاش برای قانونی کردن استفاده از آنها در هنگام رانندگی پیشنهاد می گردد . همچنین قوانین قاطع و محکمی در زمینه اجرای قوانین راهنمایی و رانندگی وضع گردد.

کلید واژه ها: حوادث ترافیکی، مرگ کودک ۱ تا ۵۹ ماهه

مقدمه و اهداف :

سالانه در دنیا ۹/۷ میلیون کودک زیر ۵ سال در اثر حادثه و بیماری جان خود را از دست می دهند که بیش از ۹۹٪ از این مرگ ها در کشورهای در حال توسعه اتفاق می افتد. برای اندازه گیری مرگ کودک از شاخصی به نام میزان مرگ کودکان زیر ۵ سال (U5MR) ، استفاده می شود که این شاخص تعداد مرگ کودکان در اثر بیماری به ازای هر 1000 تولد زنده را نشان می دهد. میانگین U5MR در

مجموعه مقالات پژوهشی سینار تازه های پرستاری و مامایی

۱۹، ۱۸ آذمه ۸۸ - دانشکده پرستاری و مامایی

دانشکده آزاد اسلامی واحد خوارزم
دانشکده پرستاری و مامایی

کشورهای در حال توسعه ۸۹ و در کشورهای توسعه یافته ۷ در هزار تولد زنده است . میزان مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال (U5MR) از مهم ترین شاخص هایی است که نشان دهنده توسعه کشورهای است . کاهش این شاخص از تعهدات مهم کشورهای است ، به طوری که بر اساس اهداف توسعه هزاره (MDGS) ، تا سال 2015 میلادی باید نسبت مرگ و میر کودکان تا سال 2015 میلادی ، ۷۵٪ نسبت به سال 1990 کاهش یابد . علت انتخاب این شاخص ها به عنوان نمایه توسعه ، تاثیر عوامل مختلف اجتماعی و اقتصادی در کاهش یا افزایش آن است . مرگ کودکان از مجموعه عوامل وابسته به هم تشکیل شده است که مداخله در هر مرحله می تواند از بروز مرگ های بعدی جلوگیری کند . مرگ کودک از آنجایی که شکست ما حصل کلیه برنامه هاست ، اهمیت دارد و باستی به آن پرداخته شود . در حال حاضر در ایران از هر 1000 تولد زنده ۳۳ کودک زیر ۵ سال به علل مختلف جان خود را از دست می دهد . این میزان در استان اصفهان ۸/۱۵ در ۱۰۰۰ تولد زنده می باشد که نسبت به کل کشور کمتر است .

در ایران به علت کنترل بیماری های عفونی و اگیردار ، توسعه دسترسی مردم به خدمات بهداشتی درمانی ، پوشش بالای ۹۰٪ واکسیناسیون کودکان زیر ۵ سال بر علیه بیماری های اگیردار و بطور کلی توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی کشور الگوی مرگ و میر کودکان زیر ۵ سال تغییر یافته است . در اصفهان نیز با توجه به تغییر الگوی مرگ در کودکان ، ۴ علت عمدۀ آن در سال ۸۷ به شرح زیر می باشد :

- ۱- مرگ به علت ناهنجاریهای مادرزادی (۲/۲۸)
- ۲- حوادث و سوانح (۶/۲۰)
- ۳- بیماریهای تنفسی (۴/۹)
- ۴- بیماریهای قلب و عروق (۴/۸)

لذا در حال حاضر ، از نظر الگوی علل ایجاد کننده مرگ در کودکان ، از یک طرف دچار عوارض توسعه یافته‌گی و از طرف دیگر به طور همزمان دچار مشکل کشورهای در حال توسعه از قبیل ناهنجاری های مادرزادی ، بیماریهای قلبی - تنفسی و می باشیم . با توجه به اینکه در اصفهان ، از بین علل حادثه ای که دومین علت مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه بوده ، حوادث ترافیکی در ایجاد مرگ و میر بالاترین میزان را در سال ۸۶ و ۸۷ بخود اختصاص داده است ، لذا بررسی حاضر با هدف تعیین سیمای مرگ ناشی از حوادث ترافیکی و به منظور استفاده از نتایج آن در برنامه ریزی ، کنترل و مراقبت در جهت پیشبرد سلامت کودکان و ارایه پیشنهاداتی جهت پیشگیری از مرگ های مشابه در استان انجام شده است .

روش اجرا:

مطالعه از نوع توصیفی بوده و نمونه مورد مطالعه کلیه کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه ای که (۵۶ مورد) در اثر حوادث ترافیکی در سال ۸۶ (۲۴ مورد) و ۸۷ (۳۲ مورد) فوت شده اند ، می باشند . گردآوری اطلاعات با استفاده از پرسشنامه های بررسی مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه (CSO) و فرم گزارش تلفنی مرگ که توسط مسؤول بررسی مرگ در ستاد شبکه شهرستانهای و بیمارستانهای تابعه دانشگاه علوم پزشکی اصفهان تکمیل می گردد و همچنین نرم افزار Excel طراحی شده در مرکز بهداشت استان ، صورت گرفته است . تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از سایت ثبت مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، نرم افزار Excel ثبت مرگ در مرکز بهداشت استان و همچنین صورت گرفته است .

نتایج:

نتایج بررسی انجام شده حاکی از آن است که از بین علل حادثه ای که دومین علت مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه بوده (۶/۲۰) ، حوادث ترافیکی در ایجاد مرگ و میر بالاترین رقم را هم در سال ۸۶ (۸/۳۴ درصد) و هم در سال ۸۷ (۵/۳۹ درصد) بخود اختصاص داده است . از طرفی مقایسه داده ها در سال ۸۶ و ۸۷ نشان دهنده افزایش درصد مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه در اثر حوادث ترافیکی می باشد . مقایسه داده ها در سال ۸۶ و ۸۷ نشان می دهد ، رخداد حوادث مزبور در سال ۸۶ ، در پسران ۲/۵۴ درصد و در دختران ۸/۴۵ درصد و در سال ۸۷ در پسران ۸/۴۳ درصد و در دختران ۲/۵۶ درصد بوده است که تفاوت معنی داری را نشان نمی دهد . در سال ۸۶ بیشترین موارد

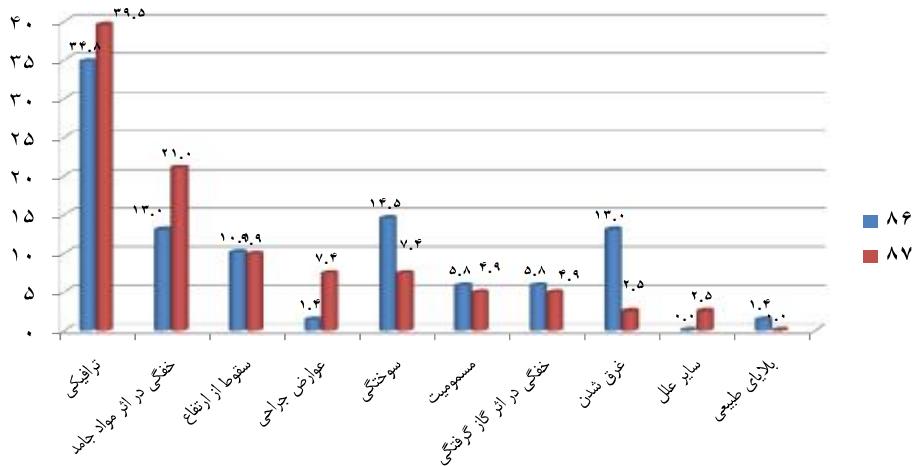
مجموعه مقالات پژوهشی سینار تازه های پرستاری و مامایی

۱۹، ۱۸ آذمه ۸۸ - دانشکده پرستاری و مامایی

دانشکده آزاد اسلامی واحد خوارزمی
دانشکده پرستاری و مامایی

مرگ در گروه سنی ۳-۴ سال (۳۶ تا ۴۸ ماه) و در سال ۸۷ در گروه سنی یک ساله (۱ تا ۱۲ ماه) رخ داده است که در این مورد هم تفاوت معنی داری دیده نشد . میانگین سنی وقوع مرگ در سال ۸۶ ۳۴/۴ ماه و در سال ۸۷ ۲۰ ماه بوده است . در سال ۸۶ ، به ترتیب ۵۰ درصد از مرگ ها در بیمارستان ، ۲۶/۷ درصد در راه انتقال و ۱۶/۷ درصد نیز در سایر مکانها فوت نموده اند، در حالیکه در سال ۸۷ ، به ترتیب ۴۳/۷ درصد از مرگها در راه انتقال ، ۵/۳۷ درصد در بیمارستان و ۱۲/۵ درصد نیز در سایر مکانها فوت نموده اند .

نمودار مقایسه ای مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه در اثر سوانح و حوادث به تفکیک علل

بحث و نتیجه گیری:

با توجه به نتایج این مطالعه سوانح و حوادث دومین علت مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه در اصفهان می باشد و حوادث ترافیکی نیز بالاترین درصد را در علل حادثه ای بخود اختصاص داده است. وقوع مرگ کودکان در اثر حوادث ترافیکی نشان دهنده ضعف در مجموعه ای از عوامل وابسته به هم می باشد که مداخله در هر مرحله می تواند از بروز مرگ های بعدی جلوگیری کند . پیشگیری از رخداد حوادث ترافیکی کودکان نیاز به برنامه ریزی های جامع آموزشی ، تدوین مقررات و قوانین ایمنی و افزایش ایمنی محیط های شهری دارد. جلوگیری از وحشامت حادثه و مرگ ناشی از این گونه حوادث در اولویت این برنامه ها می باشد.

با توجه به اینکه کشورهای پیشرفته صنعتی جهان موفق به کاهش مرگ ناشی از این حوادث ترافیکی شده اند، عوامل ایجاد کننده حوادث ترافیکی در ایران نیز قابل پیشگیری هستند.

افزایش درصد مرگ کودکان ۱ تا ۵۹ ماهه در اثر حوادث ترافیکی در سال ۸۷ نسبت به سال ۸۶ نشان می دهد علیرغم فعالیتهای گستردۀ ای که در زمینه گاهش اینگونه حوادث گرفته است و با توجه به اینکه وقوع حادثه یک پدیده چند عاملی است ، لازم است کلیه ارگانها ، ادارات ، سازمانها ، مخصوصا راهنمایی و رانندگی در این خصوص برنامه ریزی نمایند.

بر اساس مداخلات استخراج شده از نرم افزار CSO ، یکی از عوامل مهم در ایجاد این گونه حوادث ضعف آگاهی والدین می باشد . اگر والدین بدانند که استفاده از کمربند ایمنی و صندلی مخصوص کودک و نشاندن کودک در صندلی عقب که عوامل موثر و در اختیار فرد هستند ، تا چه حدی پیشگیری کننده است ، بهتر می توانند این موارد را رعایت نمایند ، به طوری که نه تنها از آسیب دیدگی کودک بلکه

مجموعه مقالات پژوهی مینی سینار تازه های پرستاری و مامایی

۱۹، ۱۸ آذمه ۸۸ - دانشکده پرستاری و مامایی

دانشکده آزاد اسلامی واحد شهر اراک
دانشکده پرستاری و مامایی

از مرگ و میر کودک نیز کاسته می شود. آموزش والدین در ضرورت بستن از کمریند ایمنی و صندلی مخصوص کودک ، نشاندن کودک در صندلی عقب و تلاش برای قانونی کردن استفاده از آنها هنگام رانندگی پیشنهاد می گردد که می تواند تا حد زیادی از و خامت مصدومیت و مرگ ناشی از حوادث ترافیکی بکاهد.
با توجه به بالا بودن موارد مرگ در راه انتقال لازم است در جهت فعل سازی مراکز اورژانس ۱۱۵ و ایجاد پایگاههای جدید با امکانات مناسب اقدام شود.

بطور کلی مداخلات زیر در راستای کاهش مرگ در اثر حوادث ترافیکی و نهایتا کاهش مرگ کودکان پیشنهاد می گردد.

- آموزش افراد جامعه در زمینه قوانین استفاده از خودرو
- آموزش ضرورت توجه به مقررات و قوانین مختلف در زمینه رانندگی در شهر و جاده
- توجه به آموزش مردان به دلیل سهم عمده آنان در ایجاد حوادث ترافیکی
- ترویج حمل و نقل سالم(رانندگی کمتر و پیاده روی و دوچرخه سواری بیشتر)
- اصلاح سیاست های حمل و نقل با گسترش حمل و نقل عمومی
- فراهم کردن امکانات مورد نیاز و آموزش جهت انتقال کودک مصدوم به مراکز درمانی
- آگاهی خانواده ها در مورد اقدامات اولیه احیای کودکان
- برنامه ریزی جهت فعل سازی اورژانس ۱۱۵
- تجهیز آمبولانس ها جهت انتقال کودک
- وضع قوانین قاطع و محکم در زمینه راهنمایی و رانندگی
- انتشار نتایج بررسی حوادث کودکان به صورت دوره ای توسط مراکز مربوطه جهت برنامه ریزی در زمینه ارتقای آگاهی جامعه

کلید واژه ها: حوادث ترافیکی ، مرگ کودک ۱ تا ۵۹ ماهه